

ที่ ยธ ๐๗๑๑/ว 9

กรมราชทัณฑ์

๒๒๒ ถนนนนทบุรี ๑ ตำบลสวนใหญ่

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

30 มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งของต้องห้ามและเงินสด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน สถานที่กักขังและสถานกักกัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๕๖๖ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ เรื่อง ข้อหาหรือกรณีการดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งของต้องห้ามหรือเงินสดที่ผู้ต้องขังฝ่าฝืนนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำหรือกรณีที่ตรวจค้นพบได้ภายในเรือนจำ

๒. ระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการดำเนินการกับสิ่งของต้องห้าม และเงิน พ.ศ.๒๕๕๔

ด้วยกรมราชทัณฑ์ได้หาหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องการดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งของต้องห้ามหรือเงินสดที่ผู้ต้องขังฝ่าฝืนนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำหรือกรณีที่ตรวจค้นพบได้ภายในเรือนจำ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาข้อหาหรือดังกล่าวให้กรมราชทัณฑ์ทราบแล้ว ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินการของหน่วยงานในสังกัดกรมราชทัณฑ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย กรมราชทัณฑ์จึงได้ออกระเบียบกรมราชทัณฑ์ ว่าด้วยการดำเนินการกับสิ่งของต้องห้าม และเงิน พ.ศ.๒๕๕๔ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาติชาย ตูทธิกลม)

อธิบดีกรมราชทัณฑ์

กองนิติการ กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบ

โทร. ๐ ๒๙๖๗ ๓๓๕๙-๖๐ โทรสาร ๐ ๒๙๖๗ ๓๓๕๙-๖๐

กรมราชทัณฑ์
เลขที่รับ 5090
วันที่ 28 มิ.ย. 2553
เวลา

กองนิติการ

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๙๐๑/ ๐๕๖๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

กองนิติการ
เลขที่ 1430
วันที่ 28 มิ.ย. 2553
เวลา

๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอรื้อหรือกรณีการดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งของต้องห้ามหรือเงินสดที่ผู้ต้องขังฝ่าฝืนนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำหรือกรณีที่ตรวจค้นพบได้ภายในเรือนจำ

เรียน อธิบดีกรมราชทัณฑ์

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑.๑๒/ป ๑๔๑ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการกับทรัพย์สินที่นำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

ตามที่กรมราชทัณฑ์ได้ขอรื้อหรือความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการกับสิ่งของต้องห้ามหรือเงินสดที่ผู้ต้องขังฝ่าฝืนนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำหรือกรณีที่ตรวจค้นพบได้ภายในเรือนจำ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์) แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จਾਲะ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙
ฝ่ายกฎหมายกระบวนกรยุติธรรมทางอาญา
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๗๙๐๐-๗ ต่อ ๒๒๑๐, ๒๒๑๒
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๗๐๑
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th

กลุ่มงานกฎหมาย ๒
3/๑๑
28 มิ.ย. 2553

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การดำเนินการกับทรัพย์สินที่นำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำตามพระราชบัญญัติ
ราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

กรมราชทัณฑ์ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๗๑๑/๒๖๒ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งผลการพิจารณาข้อหาหรือของกรมราชทัณฑ์ซึ่งปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการกับเงินหรือสิ่งของต้องห้ามที่ผู้ต้องขังนำเข้ามาและเก็บรักษาไว้ในเรือนจำหรือกรณีที่ตรวจค้นได้ภายในเรือนจำตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ (เรื่องเสร็จที่ ๗๖๐/๒๕๕๒)° นั้น กรมราชทัณฑ์มีประเด็นข้อสงสัยเกี่ยวกับการริบทรัพย์สินตามบันทึกดังกล่าว เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ กรมราชทัณฑ์จึงขอหารือในประเด็นข้างต้นอีกครั้งหนึ่ง และต่อมาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือให้กรมราชทัณฑ์แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริงในการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) เพื่อพิจารณาประเด็นดังกล่าว ซึ่งในการประชุม ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ประสงค์ที่จะขอทบทวนความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ตามที่ได้ให้ความเห็นไว้ข้างต้น ที่ประชุมจึงมีมติให้กรมราชทัณฑ์ทำหนังสือขอหารือมาใหม่ โดยให้กำหนดประเด็นข้อกฎหมายที่จะขอทบทวนให้ชัดเจนว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ในประเด็นใด

กรมราชทัณฑ์จึงได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๗๑๑/๑๕๓๒ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓ ให้ความเห็นในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่ทรัพย์สินอันเป็นสิ่งของต้องห้ามของผู้ต้องขังซึ่งฝ่าฝืนนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำอันเป็นความผิดตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ และผู้บัญชาการเรือนจำได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๗ วินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัยตามมาตรา ๓๕ ทรัพย์สินอันเป็นสิ่งของต้องห้ามที่ยึดได้จากผู้ต้องขังซึ่งครอบครองเป็นเจ้าของอยู่ในขณะกระทำความผิดนั้น ย่อมถือเป็นทรัพย์สินของผู้ต้องขังที่จะต้องให้มีการริบเป็นของแผ่นดินในความหมายที่ว่าให้ตกเป็นของแผ่นดินได้ตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ

ประเด็นที่สอง กรณีที่ผู้ต้องขังนำเงินเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำอันเป็นความผิดตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ และผู้บัญชาการเรือนจำได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๗ วินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัยตามมาตรา ๓๕ เงินที่ยึดได้ย่อมถือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำผิด และอยู่ในความรักษาของกรมราชทัณฑ์ตามนัยมาตรา ๓๘ ที่ต้องตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๕๖๕ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓
ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

°ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๑๒๒๓ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒
ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ประเด็นที่สาม กรณีที่มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ แต่ไม่สามารถหาตัวผู้กระทำความผิดได้ และได้มีการฟ้องคดีอาญา เงินและสิ่งของต้องห้ามที่กรมราชทัณฑ์ยึดได้ ย่อมถือเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิด และอยู่ในความรักษาของกรมราชทัณฑ์ที่ต้องตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่นกัน

ในการยึดทรัพย์สินเพื่อให้ตกเป็นของแผ่นดินทั้งสามกรณีนี้ ในทางปฏิบัติปกติ กรมราชทัณฑ์จะนำส่งคลังโดยจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินตามวิธีปฏิบัติราชการทั่วไป แล้วนำส่งให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ดำเนินการต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กรมราชทัณฑ์จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาทบทวนการพิจารณาตามประเด็นข้อหารือกรณีการดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งของต้องห้ามหรือเงินสดที่ผู้ต้องขังฝ่าฝืนนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำ หรือกรณีที่ตรวจค้นพบได้ภายในเรือนจำอีกครั้งหนึ่ง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมราชทัณฑ์ โดยมีผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ข้อหารือดังกล่าวไม่ได้ให้ความเห็นในลักษณะที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการกับเงินหรือสิ่งของต้องห้ามที่ผู้ต้องขังนำเข้ามาและเก็บรักษาไว้ในเรือนจำหรือกรณีที่ตรวจค้นได้ภายในเรือนจำตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ (เรื่องเสรีจที่ ๗๖๐/๒๕๕๒) แต่เป็นการกำหนดประเด็นปัญหาที่ข้อหารือขึ้นมาใหม่ซึ่งมิใช่ประเด็นเดียวกับที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้ให้ความเห็นไว้ อย่างไรก็ตาม ในตอนท้ายของหนังสือข้อหารือได้ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ทบทวนความเห็นที่ได้ให้ไว้ตามบันทึกดังกล่าว

จากการสอบถามผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์) เพื่อให้ชี้แจงเกี่ยวกับประเด็นที่ประสงค์จะขอหารือว่า เป็นการขอหารือตามประเด็นที่ตั้งขึ้นใหม่ หรือขอหารือในลักษณะทบทวนตามประเด็นเดิมที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้ให้ความเห็นไว้ เนื่องจากการขอทบทวนจะต้องเป็นการพิจารณาตามประเด็นเดิม ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์) ได้ยืนยันว่าประสงค์ที่จะขอหารือตามประเด็นที่ตั้งขึ้นใหม่ ดังนั้น การขอหารือในกรณีนี้จึงไม่ใช่เรื่องการขอทบทวนแต่เป็นการขอหารือตามประเด็นใหม่ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) จึงให้กำหนดประเด็นที่จะขอหารือใหม่ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่ทรัพย์สินซึ่งเป็นสิ่งของต้องห้ามของผู้ต้องขังที่ฝ่าฝืนนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำ จะเป็นความผิดตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ หรือไม่ และในกรณีที่ผู้บัญชาการเรือนจำได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๗ วินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัยตามมาตรา ๓๕ สิ่งของต้องห้ามที่ยึดได้จากผู้ต้องขังซึ่งครอบครองเป็นเจ้าของอยู่ในขณะกระทำความผิดนั้น จะถือว่าเป็นทรัพย์สินของผู้ต้องขังที่จะต้องริบเป็นของแผ่นดินในความหมายที่ว่าให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๓๙ หรือไม่

ประเด็นที่สอง กรณีที่ผู้ต้องขังนำเงินเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำจะเป็นความผิดตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ หรือไม่ และในกรณีที่ผู้บัญชาการเรือนจำได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๗ วินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัยตามมาตรา ๓๕ เงินที่ยึดได้จะถือว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิด และอยู่ในความรักษาของกรมราชทัณฑ์ที่ต้องตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือไม่

ประเด็นที่สาม กรณีที่มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ แต่ไม่สามารถหาตัวผู้กระทำความผิดได้ และมิได้มีการฟ้องคดีอาญา เงินและสิ่งของต้องห้ามที่กรมราชทัณฑ์ยึดได้จะถือว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิด และอยู่ในความรักษาของกรมราชทัณฑ์ที่ต้องตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ บัญญัติถึงการริบทรัพย์สินไว้ในหมวด ๑๒ ความผิดเกี่ยวกับเรือนจำ ของลักษณะ ๑ เรือนจำ อันเป็นการริบทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามมาตรา ๔๕^๒ และบัญญัติถึงการริบทรัพย์สินไว้ในหมวด ๙ ทรัพย์สินของผู้ต้องขัง ของลักษณะ ๑ เรือนจำ อันเป็นทรัพย์สินที่ผู้ต้องขังนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง^๓ และทรัพย์สินของผู้ต้องขังที่ตกค้างอยู่ในเรือนจำตามมาตรา ๔๐^๔

สำหรับการริบทรัพย์สินตามมาตรา ๔๕ เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด อันเป็นการริบทรัพย์สินซึ่งเป็นโทษทางอาญา ซึ่งเป็นอำนาจของศาลที่จะริบได้ ส่วนการริบทรัพย์สินตามมาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ มิใช่เป็นการริบทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด การที่พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ ใช้คำว่าริบทรัพย์สินในกรณีนี้ น่าจะมีความหมายเพียงว่าให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเท่านั้นหากเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญาไม่ ดังจะเห็นได้ว่า ทรัพย์สินตามมาตรา ๔๐ เป็นกรณีที่ผู้ต้องขังหลบหนีหรือถูกปล่อยตัวแล้วไม่รับทรัพย์สินไปภายในกำหนดเวลาเท่านั้น

ตามข้อหารือดังกล่าวข้างต้นนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) มีความเห็นแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ กำหนดองค์ประกอบในการกระทำความผิดไว้โดยรวมถึงการนำเข้ามาซึ่งสิ่งของต้องห้าม แต่มิได้กำหนดให้การเก็บรักษาไว้ซึ่งสิ่งของต้องห้ามเป็นความผิดตามมาตรา ๔๕ ด้วย ในกรณีนี้ ถ้าปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ต้องขังนำสิ่งของต้องห้ามเข้ามาในเรือนจำ การกระทำดังกล่าวย่อมเป็นความผิดตามมาตรา ๔๕ แต่ถ้าผู้ต้องขังเก็บรักษาไว้ซึ่งสิ่งของต้องห้าม การกระทำดังกล่าวย่อมไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๔๕

^๒ มาตรา ๔๕ ผู้ใดเข้าไปในเรือนจำโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ดี หรือบังอาจรับจากหรือส่งมอบแก่ผู้ต้องขัง นำเข้ามาหรือเอาออกไปจากเรือนจำซึ่งเงินหรือสิ่งของต้องห้ามโดยทางใด ๆ อันฝ่าฝืนระเบียบหรือข้อบังคับของเรือนจำก็ดี ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรือนจำหรือกรมราชทัณฑ์ ให้เพิ่มโทษเป็นทวีคูณ

เงินและสิ่งของต้องห้ามที่นำเข้ามาในเรือนจำโดยฝ่าฝืนบทมาตรานี้ ให้ริบเป็นของแผ่นดิน

^๓ มาตรา ๓๙ ทรัพย์สินซึ่งผู้ต้องขังนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำโดยมิได้รับอนุญาตเพื่อการนั้นโดยชอบจากเจ้าพนักงานเรือนจำ ถ้าเป็นสิ่งของต้องห้ามตามมาตรา ๔๕ ก่อน ให้ริบเป็นของแผ่นดิน ถ้าเป็นสิ่งมีสภาพเป็นของสละเสียได้หรือเป็นของอันตรายหรือโสโครก ให้เจ้าพนักงานเรือนจำทำลายเสีย

สิ่งของอันจะเก็บรักษาไว้ในเรือนจำไม่ได้เนื่องจากขนาด น้ำหนัก หรือสภาพ และผู้ต้องขังไม่สามารถจะฝากไว้แก่บุคคลภายนอกได้นั้น อาจทำลายหรือขายทอดตลาดเสียได้ เงินที่ขายได้นั้นให้เก็บไว้ให้แก่ผู้ต้องขัง

^๔ มาตรา ๔๐ ทรัพย์สินของผู้ต้องขังที่ตกค้างอยู่ในเรือนจำ ให้ริบเป็นของแผ่นดินเสีย

ในกรณีต่อไปนี้

๑. ผู้ต้องขังหลบหนีพ้นกำหนดหนึ่งปีนับจากวันหลบหนี
๒. ผู้ต้องขังถูกปล่อยตัวแล้วไม่รับทรัพย์สินหรือรางวัลของตนไปภายในกำหนดสามเดือนนับจากวันปล่อยตัว

สำหรับกรณีและผู้บัญชาการเรือนจำได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๗^๕ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ ลงโทษฐานผิดวินัยตามมาตรา ๓๕^๖ แก่ผู้ต้องขังซึ่งกระทำความผิดตามมาตรา ๕๕^๗ โดยไม่มีการดำเนินคดีอาญากับผู้ต้องขัง นั้น การดำเนินการกับสิ่งของต้องห้ามที่ยึดได้ไม่สามารถริบเพื่อให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๕๕ ในลักษณะที่เป็นโทษในทางอาญาได้ ดังนั้นเมื่อปรากฏว่าการกระทำของผู้ต้องขังในการนำเข้ามาซึ่งสิ่งของต้องห้ามอันเป็นทรัพย์สินของผู้ต้องขังนั้นเข้าลักษณะตามมาตรา ๓๙^๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ ด้วย จึงสามารถริบสิ่งของต้องห้ามอันเป็นทรัพย์สินของผู้ต้องขังให้ตกเป็นของแผ่นดินได้ตามมาตรา ๓๙ ซึ่งเป็นการริบโดยเหตุที่น่าทรัพย์สินซึ่งเป็นสิ่งของต้องห้ามเข้ามาในเรือนจำโดยมิได้รับอนุญาต

ประเด็นที่สอง เห็นว่า องค์ประกอบในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๗๕ ไม่ได้รวมถึงการเก็บรักษาเงิน การเก็บรักษาเงินไว้ในเรือนจำจึงไม่มีความผิดตามมาตรา ๕๕ แต่เนื่องจากการเก็บรักษาเงินโดยผู้ต้องขังมีที่มาจาก การที่มีผู้นำเงินเข้ามาในเรือนจำ จึงทำให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๕ เกิดขึ้นแล้วในฐานความผิดที่มีการนำเข้ามา ดังนั้น เงินดังกล่าวไม่ว่าจะนำเข้ามาโดยผู้ต้องขังหรือนำเข้ามาโดยบุคคลอื่นย่อมเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๕

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ผู้ต้องขังได้กระทำความผิดอาญาขึ้นภายในเรือนจำ และความผิดนั้นเป็นเพียงลหุโทษ หรือความผิดต่อมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ก็ดี ความผิดฐานประทุษร้ายแก่ทรัพย์สินของเรือนจำก็ดี ฐานพยายามจะหลบหนีก็ดี แทนที่จะนำเรื่องขึ้นเสนอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการสอบสวนหรือฟ้องร้องตามกฎหมาย ให้ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจวินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัยตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้

ข้อความตามมาตรา ๓๕ ไม่ตัดสิทธิของเอกชนที่จะเป็นโจทก์ยื่นฟ้องคดีอาญาหรือคดีแพ่งดังบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๓๕ เมื่อผู้ต้องขังคนใดกระทำความผิดวินัย ให้เจ้าพนักงานเรือนจำผู้มีหน้าที่พิจารณาโดยอ่องแท้ แล้วลงโทษสถานหนึ่งสถานใดหรือหลายสถานดังต่อไปนี้

(๑) ภาคทัณฑ์
(๒) งดการเลื่อนชั้นโดยมีกำหนดเวลา
(๓) ลดชั้น
(๔) ตัดการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อไม่เกินสามเดือน เว้นไว้แต่ในกรณีที่ระบุไว้ในมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๕) ลดหรืองดประโยชน์และรางวัลทั้งหมดหรือแต่บางส่วนบางอย่าง
(๖) ขังเดี่ยวไม่เกินสามเดือน
(๗) ขังห้องมืดไม่มีเครื่องหลับนอนไม่เกินสองวันในสัปดาห์หนึ่ง โดยความเห็นชอบของแพทย์

(๘) เขียนคราวหนึ่งไม่เกินยี่สิบทีในความควบคุมของแพทย์ แต่ห้ามเขียนคราวต่อไป เว้นแต่จะล่วงพ้นเวลาสามสิบวันจากวันเขียนคราวที่แล้ว ถ้าผู้ต้องขังเป็นหญิงห้ามเขียน

(๙) ตัดจำนวนวันที่ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกตามมาตรา ๓๒ (๖)

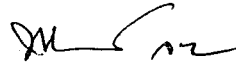
ในกรณีและเงื่อนไขอย่างใดจะลงโทษดังระบุไว้ข้างต้น ให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

๕๖ ไปรตดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

๕๗ ไปรตดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

สำหรับกรณีที่ต้องขังเป็นผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๔๕^๕ และผู้บัญชาการเรือนจำได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๗^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ ลงโทษฐานผิดวินัยตามมาตรา ๓๕^{๑๑} โดยไม่มีการดำเนินคดีอาญากับผู้ต้องขัง นั้น การดำเนินการกับเงินที่ยึดได้จึงไม่สามารถริบเพื่อให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๕ ในลักษณะที่เป็นโทษในทางอาญาได้ และพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ มิได้บัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการกับเงินที่ยึดได้จากการกระทำความผิดตามมาตรา ๔๕ เอาไว้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเงินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่ได้ให้ความเห็นไว้ข้างต้น จึงอาจตกเป็นของแผ่นดินได้ตามมาตรา ๑๓๒๗^{๑๒} แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประเด็นที่สาม เห็นว่า แม้ว่าพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ จะมีได้บัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการกับเงินและสิ่งของต้องห้ามที่ยึดได้เมื่อมีการกระทำความผิดตามมาตรา ๔๕ และไม่สามารถหาตัวผู้กระทำความผิดได้ และมีได้มีการฟ้องคดีอาญา เอาไว้ แต่เงินและสิ่งของต้องห้ามดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด จึงอาจตกเป็นของแผ่นดินได้ตามมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๕๓

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^{๑๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

^{๑๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

^{๑๒}มาตรา ๑๓๒๗ ภายใบบังคับแห่งกฎหมายอาญา กรรมสิทธิ์แห่งสิ่งใด ๆ ซึ่งได้ใช้ในการกระทำผิด หรือได้มาโดยการกระทำผิด หรือเกี่ยวกับการกระทำผิดโดยประการอื่น และได้ส่งไว้ในความรักษาของกรมในรัฐบาลนั้น ท่านว่าตกเป็นของแผ่นดิน ถ้าเจ้าของมิได้เรียกเอาภายในหนึ่งปีนับแต่วันส่ง หรือถ้าได้ฟ้องคดีอาญาต่อศาลแล้วนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด แต่ถ้าไม่ทราบตัวเจ้าของ ท่านให้ผ่อนเวลาออกไปเป็นห้าปี

ถ้าทรัพย์สินเป็นของเสียหาย หรือถ้าหน่วงช้าไว้จะเป็นการเสี่ยงความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าของทรัพย์สินนั้นไซ้ ท่านว่ากรมในรัฐบาลจะจัดให้เอาออกขายทอดตลาดก่อนถึงกำหนดก็ได้ แต่ก่อนที่จะขายให้จัดการตามควรเพื่อบันทึกรายการอันเป็นเครื่องให้บุคคลผู้มีสิทธิจะรับทรัพย์สินนั้นอาจทราบว่าเป็นทรัพย์สินของตนและพิสูจน์สิทธิได้ เมื่อขายแล้วได้เงินเป็นจำนวนสุทธิเท่าใดให้ถือไว้แทนตัวทรัพย์สิน

กรมราชทัณฑ์
เลขที่รับ 7341
วันที่ 23 พ.ย. 2552
เวลา

กองนิติการ

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๙๐๑/ ๑๒๒๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

กองนิติการ
เลขที่ ๒๑๕๑
วันที่ 23 พ.ย. 2552
เวลา

เรื่อง ขอรื้อกรณีการดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งของต้องห้ามหรือเงินสดที่ผู้ต้องขังฝ่าฝืนนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำหรือกรณีที่ตรวจค้นพบได้ภายในเรือนจำ

เรียน อธิบดีกรมราชทัณฑ์

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑.๑๒/ป ๖๓๒ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการกับเงินหรือสิ่งของต้องห้ามที่ผู้ต้องขังนำเข้ามาและเก็บรักษาไว้ในเรือนจำหรือกรณีที่ตรวจค้นได้ภายในเรือนจำตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๙

ตามที่กรมราชทัณฑ์ได้ขอรื้อกรณีการดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งของต้องห้ามหรือเงินสดที่ผู้ต้องขังฝ่าฝืนนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำหรือกรณีที่ตรวจค้นพบได้ภายในเรือนจำ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์) แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว และมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙
ฝ่ายกฎหมายกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๙๐๐-๑๓ ต่อ ๒๑๐, ๒๑๒
โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๖๒๐๑
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th

เรื่องเสร็จที่ ๗๖๐/๒๕๕๒

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การดำเนินการกับเงินหรือสิ่งของต้องห้ามที่ผู้ต้องขังนำเข้ามาและเก็บรักษาไว้ในเรือนจำหรือกรณีที่ตรวจค้นได้ภายในเรือนจำตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๗๙

กรมราชทัณฑ์ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๗๑๑/๒๕๗๘ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมราชทัณฑ์มีปัญหาในการพิจารณาเรื่องอำนาจตามกฎหมายราชทัณฑ์ กรณีการดำเนินการจัดการในเรื่องเงินและสิ่งของต้องห้ามที่เจ้าพนักงานเรือนจำตรวจค้นและยึดได้จากผู้ต้องขังที่ฝ่าฝืนนำเข้ามาและเก็บรักษาไว้ในเรือนจำ อันเป็นความผิดตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๗๙ หรือในกรณีที่ไม่สามารถหาตัวผู้กระทำความผิดได้ หากผู้บัญชาการเรือนจำใช้อำนาจตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ ลงโทษทางวินัยกับผู้ต้องขังแทนการส่งตัวดำเนินคดี หรือในกรณีเงินหรือสิ่งของต้องห้ามที่พบในเรือนจำแต่ไม่อาจหาตัวผู้กระทำความผิดได้ ผู้บัญชาการเรือนจำจะสามารถริบทรัพย์สินดังกล่าวเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ หรือตามกฎหมายอื่นใดได้หรือไม่ รวมทั้งจะมีวิธีการดำเนินการอย่างไร กรมราชทัณฑ์จึงขอหารือตามประเด็นข้างต้น ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติและแจ้งเวียนให้เรือนจำหรือทัณฑสถานทั่วประเทศทราบต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมราชทัณฑ์ โดยมีผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ข้อหารือดังกล่าวเกี่ยวกับกรณีที่เจ้าพนักงานเรือนจำตรวจค้นและยึดเงินและสิ่งของต้องห้ามได้จากผู้ต้องขังที่ฝ่าฝืนนำเข้ามาและเก็บรักษาไว้ในเรือนจำอันเป็นความผิดตามมาตรา ๔๕

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๑๒๒๓ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๔๕ ผู้ใดเข้าไปในเรือนจำโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ดี หรือบังอาจรับจากหรือส่งมอบแก่ผู้ต้องขัง นำเข้ามาหรือเอาออกไปจากเรือนจำซึ่งเงินหรือสิ่งของต้องห้ามโดยทางใด ๆ อันฝ่าฝืนระเบียบหรือข้อบังคับของเรือนจำก็ดี ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรือนจำหรือกรมราชทัณฑ์ ให้เพิ่มโทษเป็นทวีคูณ

เงินและสิ่งของต้องห้ามที่นำเข้ามาในเรือนจำโดยฝ่าฝืนบทมาตรานี้ ให้ริบเป็นของแผ่นดิน

แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ หากผู้บัญชาการเรือนจำใช้อำนาจตามมาตรา ๓๗^๒ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ ลงโทษทางวินัยกับผู้ต้องขังแทนการส่งตัวดำเนินคดี หรือกรณีที่ไม่สามารถหาตัวผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๔๕^๓ ได้ ผู้บัญชาการเรือนจำจะสามารถริบทรัพย์สินดังกล่าวเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๓๙^๔ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ หรือตามกฎหมายอื่นใดได้หรือไม่ รวมทั้งจะมีวิธีการดำเนินการอย่างไร นั้น เนื่องจากการริบทรัพย์สินให้เป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๓๙ ไม่ได้เกิดจากการกระทำความผิดทางอาญา แต่เป็นการริบโดยเหตุที่นำทรัพย์สินซึ่งเป็นสิ่งของต้องห้ามเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำโดยมิได้รับอนุญาต และเมื่อพิจารณาตามมาตรา ๔๐^๕ ซึ่งเป็นการริบทรัพย์สินของผู้ต้องขังที่ตกค้างอยู่ในเรือนจำ จะเห็นได้ว่าการริบให้เป็นของแผ่นดินในหมวด ๙ ทรัพย์สินของผู้ต้องขัง ตามมาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ โดยใช้คำว่า “ให้ริบเป็นของแผ่นดิน” นั้น มีความหมายแต่เพียงว่าให้ตกเป็นของแผ่นดิน การริบดังกล่าวจึงไม่เป็นการลงโทษในทางอาญา ซึ่งแตกต่างจากการริบเงินและสิ่งของต้องห้ามให้เป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๕ ที่เกิดจากการกระทำความผิดในทางอาญา การริบตามมาตรา ๔๕ จึงเป็นการลงโทษในทางอาญา เนื่องจากมาตรา ๔๕ วรรคสาม ไม่ได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใด จึงต้องขอให้ศาลสั่งริบเป็นของแผ่นดิน

^๒มาตรา ๓๗ ในกรณีกับผู้ต้องขังได้กระทำความผิดอาญาขึ้นภายในเรือนจำ และความผิดนั้นเป็นเพียงลหุโทษ หรือความผิดต่อมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ก็ดี ความผิดฐานประทุษร้ายแก่ทรัพย์สินของเรือนจำก็ดี ฐานพยายามจะหลบหนีก็ดี แทนที่จะนำเรื่องขึ้นเสนอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการสอบสวนหรือฟ้องร้องตามกฎหมาย ให้ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจวินิจฉัยลงโทษฐานผิดวินัยตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้

ข้อความตามมาตรา ๓๗ ไม่ตัดสิทธิของเอกชนที่จะเป็นโจทก์ยื่นฟ้องคดีอาญาหรือคดีแพ่งดังบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๔มาตรา ๓๙ ทรัพย์สินซึ่งผู้ต้องขังนำเข้ามาหรือเก็บรักษาไว้ในเรือนจำโดยมิได้รับอนุญาตเพื่อการนั้นโดยชอบจากเจ้าพนักงานเรือนจำ ถ้าเป็นสิ่งของต้องห้ามตามมารการก่อน ให้ริบเป็นของแผ่นดิน ถ้าเป็นสิ่งมีสภาพเป็นของสละเสียได้หรือเป็นของอันตรายหรือโสโครก ให้เจ้าพนักงานเรือนจำทำลายเสีย

สิ่งของอันจะเก็บรักษาไว้ในเรือนจำไม่ได้เนื่องจากขนาด น้ำหนัก หรือสภาพ และผู้ต้องขังไม่สามารถจะฝากไว้แก่บุคคลภายนอกได้นั้น อาจทำลายหรือขายทอดตลาดเสียได้ เงินที่ขายได้นั้นให้เก็บไว้ให้แก่ผู้ต้องขัง

^๕มาตรา ๔๐ ทรัพย์สินของผู้ต้องขังที่ตกค้างอยู่ในเรือนจำ ให้ริบเป็นของแผ่นดินเสีย

ในกรณีต่อไปนี้

๑. ผู้ต้องขังหลบหนีพ้นกำหนดหนึ่งปีนับจากวันหลบหนี
๒. ผู้ต้องขังถูกปล่อยตัวแล้วไม่รับทรัพย์สินหรือรางวัลของตนไปภายในกำหนดสามเดือนนับจากวันปล่อยตัว

ตามประเด็นที่หารือกรณีที่เจ้าพนักงานเรือนจำตรวจค้นและยึดเงินและสิ่งของต้องห้ามได้จากผู้ต้องขังที่ฝ่าฝืนนำเข้ามาและเก็บรักษาไว้ในเรือนจำอันเป็นความผิดตามมาตรา ๔๕^๖ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ หากผู้บัญชาการเรือนจำใช้อำนาจตามมาตรา ๓๗^๗ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ ลงโทษทางวินัยกับผู้ต้องขังแทนการส่งตัวดำเนินคดีแล้ว การดำเนินการกับเงินและสิ่งของต้องห้ามที่ยึดได้ จะต้องดำเนินคดีในทางอาญาโดยริบเงินและสิ่งของต้องห้ามเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๕ วรรคสาม ไม่สามารถนำมามาตรา ๓๙^๘ มาใช้บังคับได้ ด้วยเหตุนี้ ถ้ากรมราชทัณฑ์ประสงค์จะให้มีการริบเงินและสิ่งของต้องห้ามที่ยึดได้ ย่อมต้องดำเนินคดีอาญากับผู้ต้องขังซึ่งเป็นผู้กระทำความผิด และขอให้ศาลริบเงินและสิ่งของต้องห้ามเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๕ วรรคสาม โดยผู้บัญชาการเรือนจำไม่ใช่อำนาจวินิจฉัยลงโทษผู้ต้องขังฐานผิดวินัยตามมาตรา ๓๗

สำหรับกรณีที่มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๔๕ แต่ไม่สามารถหาตัวผู้กระทำความผิดได้ก็จะต้องให้พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ผู้บัญชาการเรือนจำจึงไม่สามารถริบทรัพย์สินดังกล่าวเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ ได้ ส่วนการริบตามกฎหมายอื่นนั้น เห็นว่า โดยที่พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการริบเงินและสิ่งของต้องห้ามเป็นของแผ่นดินไว้แล้ว จึงไม่ต้องพิจารณากฎหมายอื่นอีก และวิธีการริบตามมาตรา ๔๕ นั้น เนื่องจากมาตรา ๔๕ วรรคสาม ไม่ได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใด จึงต้องขอให้ศาลสั่งริบเป็นของแผ่นดิน

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๕๒

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

ระเบียบกรมราชทัณฑ์

ว่าด้วยการดำเนินการกับสิ่งของต้องห้าม และเงิน

พ.ศ.๒๕๕๔

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการกำหนดแนวทางการดำเนินการกับสิ่งของต้องห้าม และเงินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๙ มาตรา ๔๕ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ มาตรา ๑๐ และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๑๐ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย และเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๔๕ ประกอบกฎกระทรวงฯ ออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๙ ข้อ ๔ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ มาตรา ๕ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๑๐ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๑ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗ อธิบดีกรมราชทัณฑ์กำหนดระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมราชทัณฑ์ว่าด้วยการดำเนินการกับสิ่งของต้องห้าม และเงิน พ.ศ.๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศหรือหนังสืออื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ การดำเนินการแก่ผู้กระทำความผิดซึ่งมีโทษในทางอาญาตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๙ มาตรา ๔๕ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ มาตรา ๑๐ และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๑๐ มาตรา ๑๘

มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ ให้เรือนจำ ทณฑสถาน สถานกักขัง และสถานกักกัน แล้วแต่กรณี ดำเนินการ ร้องทุกข์กล่าวโทษแก่ผู้กระทำความผิด ตามกระบวนการฟ้องคดีในทางอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญาและนำส่งสิ่งของต้องห้ามและเงิน อันเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เป็นของกลางใน คดีอาญาแก่พนักงานสอบสวนตั้งแต่ในชั้นการร้องทุกข์กล่าวโทษเพื่อขอให้ศาลสั่งริบเป็นของแผ่นดิน

ข้อ ๕ การที่ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือผู้อำนวยการทัณฑสถานได้ดำเนินการและลงโทษทาง วินัยแก่ผู้ต้องขังซึ่งกระทำความผิดตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ตามนัย มาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ โดยไม่มีการดำเนินคดีทางอาญากับผู้ต้องขังที่ กระทำความผิด ให้มีการดำเนินการเพื่อให้สิ่งของต้องห้ามและเงินตกเป็นของแผ่นดิน ดังนี้

(๑) กรณีเป็นสิ่งของต้องห้าม อันเป็นทรัพย์สินของผู้ต้องขังให้ดำเนินการริบให้ตก เป็นของแผ่นดิน โดยเหตุที่นำทรัพย์สินซึ่งเป็นสิ่งของต้องห้ามเข้ามาในเรือนจำโดยมิได้รับอนุญาต ตามความใน พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ มาตรา ๓๙ โดยจัดทำทะเบียนคุมสิ่งของต้องห้ามส่งคลังตามวิธี ปฏิบัติราชการปกติทั่วไป ให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรมบัญชากลาง กระทรวงการคลัง) หลังจากครบหนึ่งปี

(๒) กรณีเป็นเงินไม่ว่าจะนำเข้ามาโดยผู้ต้องขังหรือนำเข้ามาโดยบุคคลอื่นซึ่งเงินนั้น ถือเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ให้ดำเนินการแก้เงินให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยจัดทำทะเบียนคุมเงินส่งคลัง ตามวิธีปฏิบัติราชการปกติทั่วไป ให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรมบัญชากลาง กระทรวงการคลัง) ถ้าทราบตัวเจ้าของให้ส่งหลังจากครบหนึ่งปี ถ้าไม่ทราบเจ้าของให้ส่งภายหลังห้าปี

ข้อ ๖ เมื่อมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ มาตรา ๔๕ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๐๖ มาตรา ๑๐ หรือ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.๒๕๑๐ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ และไม่สามารถหาตัวผู้กระทำความผิดได้ ให้ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง และบันทึกผลการ สืบสวนโดยละเอียด พร้อมทั้งจัดทำบัญชีสิ่งของต้องห้าม และเงินที่ตรวจพบและยึดได้จากการกระทำความผิด โดยดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีเป็นสิ่งของต้องห้ามประเภทยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท สารระเหย ยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผิ่น กัญชา ใบกระท่อม เฮโรอีน มอร์ฟีนหรือของเสพติดให้โทษอย่างอื่นในทำนองเดียวกัน หรืออาวุธ เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน อันถือได้ว่าการทำหรือมีไว้ซึ่งสิ่งของดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย หรือ

กรณีเป็นสิ่งของต้องห้ามประเภทอื่นหรือกรณีเป็นเงิน ซึ่งสิ่งของต้องห้ามและเงินนั้น ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย

ให้ดำเนินการ...

ให้ดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษตามกระบวนการฟ้องคดีในทางอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และนำส่งสิ่งของต้องห้ามและเงิน อันเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เป็นของกลางในคดีอาญาแก่พนักงานสอบสวนตั้งแต่ ในชั้นการร้องทุกข์กล่าวโทษ เพื่อขอให้ศาลสั่งริบเป็นของแผ่นดิน

(๒) กรณีมิใช่สิ่งของต้องห้าม และเงินตาม (๑) ให้จัดการกับสิ่งของต้องห้ามและเงิน ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ที่ต้องตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนี้

ก. จัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สิน

ข. ถ้าสิ่งของต้องห้ามเป็นของเสียหาย หรือถ้าชำรุดจะเป็นการเสี่ยงความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าของทรัพย์สินนั้น ให้เอาออกขายทอดตลาด แต่ก่อนที่จะขายให้จัดการบันทึกรายการสิ่งของต้องห้ามไว้โดยละเอียด เมื่อขายแล้วได้เงินเป็นจำนวนสุทธิเท่าใดให้ถือไว้แทนตัวสิ่งของต้องห้าม

ทั้งนี้ ให้ส่งสิ่งของต้องห้ามและเงินส่งคลังตามวิธีปฏิบัติราชการปกติทั่วไป ให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง) หลังจากครบห้าปี

ข้อ ๗ การเก็บรักษา การขายทอดตลาด หรือการอื่นใดอันเกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งของต้องห้ามและเงิน ให้ดำเนินการเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ กฎหมายข้อบังคับ และระเบียบแบบแผนของกระทรวงการคลังอีกส่วนหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๔

(นายชาติชาย สุธงศาธรรมิกราช)

อธิบดีกรมราชทัณฑ์